

Materiál Ministerstva vnitra

Export z Národní architektury eGovernmentu ČR

Obsah

Pravidla pro funkční celky architektury jednotlivých úřadů 3

****Portály veřejné správy a soukromoprávních uživatelů údajů** 3**

Portál občana a portál veřejné správy 3

Agendový portál 4

Portál území 4

Portál soukromoprávního uživatele údajů 4

Elektronický systém spisové služby 5

Otevřená data 6

Propojený datový fond 6

Univerzální kontaktní místo 6

Elektronická identita 6

Pravidla pro funkční celky architektury jednotlivých úřadů

Tato kapitola popisuje definované funkční celky v celé šíři (v celé architektuře) včetně pravidel, návodů a dobrých praktik k jejich správě a rozvoji. Jde o opačný přístup než v části [Pravidla tvorby a údržby vlastní čtyřvrstvé architektury jednotlivých úřadů](#), kde se popisují jednotlivé vrstvy architektury úřadů.

****Portály veřejné správy a soukromoprávních uživatelů údajů****

Portál je mimo jiné i technickým nástrojem pro on-line transakční služby klientům veřejné správy, pro informování o výkonu veřejné správy a pro interaktivní komunikaci ze strany klienta. Proto mají být součástí portálu také popsané životní situace (pokud možno interaktivní na základě parametrů), ale i elektronické formuláře pro podání a pro úkony učiněné klientem vůči orgánu veřejné moci, a to se schopností předvyplnění a dotažení dokládáných údajů.

Portály tedy nemohou být samostatné a nepropojené aplikace, ale naopak musí se jednat o prostředek, který je integrován s informačními systémy v úřadu. Především s elektronickou spisovou službou, s agendovými informačními systémy, ale třeba i s ekonomickými systémy tam, kde se jejich prostřednictvím shromažďují údaje o výplatách či o poplatcích podle jednotlivých klientů. Portál má sloužit klientovi k získání informací, jako prostředek pro publikování otevřených dat, statistik a veřejných výstupů, pro elektronická podání a komunikaci klienta s úřadem apod. Nově musí portál sloužit i držitelům zaručené elektronické identifikace jako prostředek pro získání jejich údajů, pro různé notifikace, ale třeba i pro interaktivní podání žádostí, či podání žádostí o výpisy apod.

Při provozování portálu je důležité zavést a změnit současné procesy orientované především na osobním kontaktu s klientem. Současné portály již musí disponovat funkcionalitou propojení se zaručenou identitou dle zákona 250/2017 Sb. a musí se umět přizpůsobit situaci, kdy klient veřejné správy bude komunikovat pouze elektronicky. Začíná se tedy samotným uživatelsky přívětivým prostředím, které musí být v souladu s [grafickým manuálem MVČR](#). Dále je potřeba formulářový engine, který umožní nejen předvyplnit veškeré státy již známé údaje z **propojeného datového fondu a elektronické identity poskytnuté národní identitní autoritou**. V neposlední řadě je potřeba zajistit předávání všech podání učiněné v portálu do agendových informačních systémů, ve kterých se dle agendy podání řeší a zároveň do spisové služby úřadu. Při předávání podání z portálu je tak potřeba mít zajištěnou funkcionalitu, která z podání vytvoří "lidsky čitelný" a "strojově čitelný" formát v rámci jedné obálky, která je opečetěná a ozařítovaná portálem. Lidsky čitelný formát, typicky PDF, jde do spisové služby pro evidenci a strojově čitelný formát jde do agendového systému. Při provozu portálu nezáleží na technologiích, ani infrastruktuře. Není tedy preferované ani On Premise řešení, ani cloudové řešení, vše záleží na potřebách daného úřadu a možnostech, které technologie dokáží nabídnout. Je vždy potřeba myslet na rozložení zátěže, například daňové přiznání z příjmu fyzických osob se podává 1x ročně a není proto nutné klást na infrastrukturu celoroční nepřetržitý provoz. Každé řešení však musí podporovat přístup k centrálním službám eGovernmentu a dalším službám veřejné správy skrze zabezpečenou infrastrukturu **referenčního rozhraní**.

Portál občana a portál veřejné správy

V případě Portálu občana v PVS stojí občan jako samoobslužný uživatel „vně“ veřejné správy a portál mu poskytuje jedno univerzální vstupní místo dovnitř. Z toho důvodu jsou všechny věcné (agendové) a do budoucna i místní portály se svými službami federalizovány „pod“ tímto ústředním portálem.

Portál občana pro svou funkcionalitu využívá služby propojeného datového fondu, stejně tak služby národní identitní autority. Z pohledu propojeného datového fondu je portál občana jedním ze čtenářských AIS, který má zmocnění dle agendy A344 zobrazovat subjektu údajů jeho informace, které o něm vede veřejná správa. Portál občana v tomto musí zajistit, aby agenda, dle které se řídí byla neustále aktualizovaná dle toho, jak se budou postupně rozšiřovat služby a portály poskytující údaje. Technicky je portál občana připojený jako čtenářský AIS na systém eGON Service Bus, skrze který čerpá autoritativní údaje pomocí publikovaných kontextů. V tomto musí portál občana pouze pravidelně aktualizovat čerpaný seznam kontextů jiných agend. Z pohledu národní identitní autority je portál občana poskytovatelem služeb čerpající zaručené služby identifikace a autentizace.

Agendový portál

Agendovým portálem je myšlen portál poskytující služby logicky centralizovaného systému pro jiné orgány veřejné správy. Typicky jde tedy o portál agendy v přenesené působnosti poskytovaný správcem (ohlašovatelem) agendy. Takový portál musí splnit několik podmínek:

- Musí být registrovaný jako informační systém veřejné správy v systému o informačních systémech veřejné správy `<yamdwe_nowiki>0</yamdwe_nowiki>`
- Musí být federovaný do portálu občana
- Musí dle svého agendového zákona být schopený čerpat a poskytovat údaje skrze systém eGON Service Bus
- Musí dle svého agendového zákona být schopený čerpat údaje z informačního systému základních registrů
- Musí být ohlášen jako poskytovatel služeb `<yamdwe_nowiki>1</yamdwe_nowiki>`

Portál území

V případě portálů samospráv se předpokládají dva trendy: a) jednak budou lokální portály samospráv obsahovat obrácený směr navigace do Portálu občana, kde bude moci klient vyřídit vše ostatní ze státní správy, co případně nenašel v místním portálu a b) lokální portály budou moci být v dlouhodobé perspektivě nahrazovány místně přizpůsobenými službami centrálního Portálu občana v PVS. Takový portál musí splnit několik podmínek:

- Musí být registrovaný jako informační systém veřejné správy v systému o informačních systémech veřejné správy `<yamdwe_nowiki>2</yamdwe_nowiki>`
- Musí dle svého agendového zákona být schopený čerpat a poskytovat údaje skrze systém eGON Service Bus
- Musí dle svého agendového zákona být schopený čerpat údaje z informačního systému základních registrů
- Musí být ohlášen jako poskytovatel služeb `<yamdwe_nowiki>3</yamdwe_nowiki>`

Portál soukromoprávního uživatele údajů

V případě portálu soukromoprávního uživatele údajů (dále také jako SPUÚ) se jedná o situaci, kdy vlastník portálu není orgán veřejné moci, ale dle své povahy je podřízen zákonu 111/2009 Sb `<yamdwe_nowiki>4</yamdwe_nowiki>`. Může se jednat o portály poskytovatelů zdravotních služeb, soukromých pojišťoven, bank, státních podniků, apod. Takový portál a jeho vlastník musí splnit několik podmínek:

- Musí mít zřízenou datovou schránku pro komunikaci s veřejnou správou
 - Právnícké osoby mají datovou schránku zřízenou ze zákona
 - Zřídit datovou schránku je možné dle informací zde: `<yamdwe_nowiki>5</yamdwe_nowiki>` .
 - Datová schránka se může obsluhovat skrze webové rozhraní na adrese www.mojedatovaschranka.cz nebo mít funkcionality integrované do vnitřních systémů organizace. Nejčastěji se jedná o elektronickou spisovou službu.

- Musí být ohlášen v rejstříku SPUÚ v registru práv a povinností. Zde je možnost kontroly <https://rpp-ais.egon.gov.cz/AISP/verejne/katalog-spuu>.
 - SPUÚ je podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba, která není orgánem veřejné moci a je podle jiného právního předpisu oprávněna využívat údaje ze základního registru nebo z agendového informačního systému
 - Ohlášení do rejstříku SPUÚ probíhá pomocí agendového informačního systému působnostního viz <https://rpp-ais.egon.gov.cz/AISP/>. Do tohoto systému má přístup každý ohlašovatel agendy. Pokud má ohlašovatel agendy zároveň i možnost editace rejstříku OVM a SPUÚ, může SPUÚ přidat.
 - Pokud tedy existuje agenda, v rámci které je SPUÚ oprávněn čerpat údaje ze základních registrů nebo z agendového informačního systému, je třeba kontaktovat správce agendy a požadovat zavedení do rejstříku SPUÚ.
 - Pokud není soukromoprávní uživatel údajů ohlášen v AISP a správce agendy, ani jiné OVM, jej ohlásit nechce, musí SPUÚ kontaktovat správce Registru práv a povinností (pavel.kajml@mvcz.cz) se žádostí o ohlášení do rejstříku SPUÚ s těmito údaji (Název organizace, adresa organizace, IČO, DIČ, zákon a paragraf opravňující k přístupu do základních registrů nebo agendovému informačnímu systému, kontaktní osoba)
- Musí být ohlášen jako kvalifikovaný poskytovatel služeb online služeb (dále též Service Provider). Více také zde <https://www.eidentita.cz/Home/Ovm>. Ohlášení může proběhnout automatizovaně skrze formulář, pokud to umožňuje **typ zřízení datové schránky** (typ 10, 14, 15, 16). Pokud nemáte takový typ, je nutné kontaktovat Správu základních registrů skrze datovou schránku napřímo s požadavkem obsahujícím všechny údaje, jako v případě automatizovaného způsobu:
 - Uživatel jako zástupce organizace požaduje po NIA Portálu, který je Service Providerem, službu umožňující registraci dané organizace. Tato registrace umožní fungování dané organizace v NIA a vytváření jednotlivých Service Providerů. NIA Portál kontaktuje Národní identitní autoritu, která ověření zprostředkovává, s požadavkem na ověření dané osoby (uživatele).
 - Pro ověření uživatele pro registraci organizace či konfiguraci jednotlivých Service Providerů je jako Identity Provider určen Informační systém datových schránek (ISDS). Národní identitní autorita provede přesměrování na přihlášení prostřednictvím datových schránek.
 - Uživatel provede ověření vlastní osoby přihlášením k datovým schránkám. Aby mohl uživatel registrovat organizaci či provést smazání již vytvořené registrace, musí být přihlášen prostřednictvím ISDS v roli Typ S - Oprávněná osoba se stavem datové schránky Stav schránky 1 - Přístupná a nesmí se jednat o datovou schránku fyzické osoby.
 - V případě, kdy je uživatel úspěšně ověřen, Informační systém datových schránek předá Národní identitní autoritě jako výsledek ověření autentizační token obsahující IČO a název subjektu, roli přihlašovaného uživatele a další atributy.
 - Národní identitní autorita provede sběr atributů v Informačním systému základních registrů (ISZR) na jehož základě následně provede kontrolu existence IČO.
 - Národní identitní autorita předává NIA Portálu potřebné atributy z Informačního systému základních registrů a atributy přijaté v autentizačním tokenu z Informačního systému datových schránek, které jsou nutné ke zpracování formuláře pro registraci.
 - Na základě úspěšného splnění předchozích kroků umožní NIA Portál uživateli službu registrace organizace (SeP) a zobrazí mu vyplněný formulář pro registraci.
 - Uživatel potvrdí správnost údajů a provedení registrace organizace (SeP).
 - NIA Portál zpracuje přijatý požadavek na registraci a po úspěšném zaregistrování umožní uživateli provést konfiguraci jednotlivých Service Providerů spadajících pod danou organizaci.
 - Uživatel provede konfiguraci Service Providera
- Musí umět přijímat a zpracovávat data pomocí standardů SAML2 nebo WS-Federation

Elektronický systém spisové služby

Otevřená data

Propojený datový fond

Univerzální kontaktní místo

Elektronická identita

From:
<https://archi.gov.cz/> - Architektura eGovernmentu ČR

Permanent link:
https://archi.gov.cz/nap_dokument:pravidla_pro_funkcni_celky_architektury_jednotlivych_uradu?rev=1551449158

Last update: **2019/08/12 11:59**

